

RAPPORT

OM

**DANMARKS ANVENDELSE AF
KOMMISSIONENS BESLUTNING AF
28. NOVEMBER 2005 OM
TJENESTEYDELSER AF ALMINDELIG
ØKONOMISK INTERESSE**

December 2008

INDHOLD

Indledning	3
A. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til sociale boligselskaber	4
Indledende bemærkninger	4
Det danske støttesystem	4
1. Gennemførelsen af kommissionens beslutning	7
1.1 Overdragelse	7
1.1.1. Overdragelsens juridiske form	7
1.1.2. De involverede virksomheder og det omfattede område	7
1.1.3. Arten og varigheden af forpligtelserne til offentlig tjeneste	7
1.1.4. Arten af eventuelle eksklusive eller særlige rettigheder, virksomhederne har fået indrømmet	8
1.1.5. Parametrene for beregning, kontrol og revision af kompensationen	9
1.1.6. De foranstaltninger, der er truffet for at undgå og sikre tilbagebetaling af en eventuel overkompensation	10
1.2 Kompensationens størrelse	11
1.3. Overkompensation	12
1.4. Overvågning og årlige rapporter	12
2. Anvendelsesområde og statistiske oplysninger om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse	12
B. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler	17
Indledende bemærkninger	17
Bemærkninger i relation til Kommissionens beslutning	18
C. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavne	20
Bornholms Lufthavn	20
Odense Lufthavn S.m.b.a. og Sønderborg Lufthavn A/S	20
D. Kompensation for offentlig tjeneste i form af søtransport	22
Generelle bemærkninger	22

Indledning

Europa-kommissionen har den 9. juli 2008 fremsendt en skrivelse om medlemsstaterne rapporteringsforpligtelse med hensyn til Kommissionens beslutning af 28. november 2005 om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Det fremgår af artikel 8 i Kommissionens beslutning, at medlemsstaterne hvert tredje år skal indgive en rapport til Kommissionen om gennemførelsen af beslutningen, med en beskrivelse af, hvordan den anvendes i de omfattede sektorer. Den første rapport skal forelægges Kommissionen senest den 19. december 2008.

Kommissionen har i sin skrivelse af 9. juli 2008 opstillet nogle retningslinjer for udarbejdelse af denne rapport som det anbefales at medlemsstaterne benytter. Den danske rapport bygger i et vist omfang på disse retningslinjer.

I Danmark har Konkurrencestyrelsen koordineret udfærdigelsen af rapporten. Med henblik på at tilvejebringe de nødvendige oplysninger, har Konkurrencestyrelsen anmodet samtlige ministerier samt de danske regioner og kommuner om at indsende relevante bidrag om de kompensationsordninger, som de enkelte myndigheder administrerer og som de har vurderet falder inden for beslutningens anvendelsesområde.

På denne baggrund er der blevet udarbejdet følgende bidrag til rapporten:

- A. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til sociale boligselskaber (**Velfærdsministeriet**)
- B. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler (**Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse**)
- C. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavn (**Transportministeriet**)
- D. Kompensation for offentlig tjeneste i form af søtransport (**Transportministeriet**)

Afsnit A om den almene boligsektor følger Kommissionens retningslinjer for rapporten. De øvrige afsnit om hospitals-, lufttransport- og søtransportsektoren er mindre omfattende, hvilket til dels skyldes, at den kompensation der ydes ikke i alle tilfælde vurderes at være omfattet af Kommissionens beslutning af 28. november 2005.

Den danske rapport indeholder alene oplysninger om kompensationsordninger som vurderes at kunne falde inden for artikel 2 i Kommissionens beslutning af 28. november 2005. Andre kompensationsordninger til virksomheder der leverer tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, fx støtte til landtransport, er derfor ikke beskrevet i rapporten.

A. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til sociale boligselskaber

Indledende bemærkninger

Virksomheder med ansvar for "socialt boligbyggeri" er i Danmark primært almene boligorganisationer og visse selvejende institutioner.

Hertil kommer kommuner og regioner, som kan etablere almene ældreboliger, herunder plejeboliger. Almene ældreboliger vurderes imidlertid som ikke-økonomisk aktivitet og er derfor ikke medtaget i denne rapport, jf. nærmere afsnit 1.1.2 og afsnit 2 nedenfor.

De almene boligorganisationer og de nævnte selvejende institutioner er - som modstykke til den offentlige støtte - underkastet et detaljeret regelsæt både med hensyn til opførelsen af byggeriet og den senere drift.

Nedenstående tager alene udgangspunkt i de regler, der gælder for almene boligorganisationer, da der kun opføres et yderst begrænset antal almene boliger, som ejes af selvejende institutioner. Dertil kommer, at reglerne vedrørende disse boliger i det væsentlige følger samme regelsæt som de almene boligorganisationer.

Det danske støttesystem

I det følgende beskrives de offentlige støtteordninger, der vurderes at være omfattet af Kommissionens beslutning fra 2005 - dvs. støtte til opførelse og drift af almene familie- og ungdomsboliger, som ejes af almene boligorganisationer og selvejende institutioner, jf. nærmere afsnit 1.1.2. og afsnit 2 nedenfor.

Det er en betingelse for den offentlige støtte, at de pågældende organisationer og selvejende institutioner er godkendt af kommunen til at udøve almen boligvirksomhed efter reglerne i lov om almene boliger mv.

De nævnte støtteordninger består i hovedtræk af følgende elementer:

Nybyggeri:

- Kommunale lån på særligt gunstige vilkår til finansiering af byggeriet - grundkapitallån.
- Kommunale garantier for lån optaget hos et kreditinstitut til finansiering af byggeriet.
- Støtte fra staten til betaling af en andel af kapitaludgifterne på lånet hos kreditinstituttet - ydelsesstøtte.
- Støtte fra stat og kommune til nedsættelse af huslejen ungdomsboliger - ungdomsboligbidrag.

Støttelementerne gælder både for almene familie- og ungdomsboliger - bortset fra ungdomsboligbidraget, der alene ydes til ungdomsboliger.

Omfanget af det støttede byggeri (antallet af tilsagn og boliger) besluttet lokalt af kommunerne på baggrund af en vurdering af boligbehovet lokalt hos byggeriets målgrupper. Tilsagnet om offentlig

støtte til boligorganisationen eller institutionen gives af den kommune, hvor de pågældende boliger fysisk skal ligge.

Den offentlige støtte til nybyggeriet beregnes med udgangspunkt i omkostningerne ved byggeriets opførelse (anskaffelsessummen). Generelt gælder, at anskaffelsessummen ikke må overstige særligt fastsatte udgiftsrammer (et maksimumbeløb pr. m² boligareal).

Anskaffelsessummen finansieres på følgende måde:

- Kommunalt grundkapitallån (14 pct.).
- Annuitetslån optaget i et kreditinstitut (84 pct.).
- Beboerindskud (2 pct.).

Kommunen udlåner *grundkapitalen* til Landsbyggefonden, som videreudlåner til den pågældende organisation/boligafdeling.

Grundkapitallånet er rentefrit. Det afdrages, når ejendommens økonomi efter fondens skøn tillader det, herunder når ejendommens økonomi kan forbedres ved omprioritering, eller ændrede forhold for byggeriet taler derfor - f.eks. en stigning i det almindelige lejeniveau. Tilbagebetaling skal dog påbegyndes senest 50 år efter ejendommens ibrugtagelse. Kommunalbestyrelsen kan forlange, at fonden tager op til overvejelse, om afdragsfriheden skal ophøre.

Staten betaler en *ydelsesstøtte* til kapitaludgifterne på det lån, som boligorganisationen optager hos et kreditinstitut. Lånet optages på almindelige markedsvilkår. Beregningen af den statslige ydelsesstøtte er nærmere beskrevet nedenfor.

Kommunen stiller endvidere *garanti* for den del af kreditinstitutlånet, der har pantesikkerhed udover 60 pct. af ejendommens værdi. Garantien ydes ikke på markedsvilkår.

Endelig betaler alle nye lejere et kontant indskud på i alt 2 pct. af anskaffelsessummen ved indflytning. Beløbet tilbagebetales ved fraflytning.

Den statslige ydelsesstøtte er beregnet på følgende måde:

Beboerne betaler årligt et beløb svarende til 3,4 pct. p.a. af byggeriets anskaffelsessum som ydelse på annuitetslånet. Resten af ydelsen på lånet betales af staten som ydelsesstøtte. Støtten udbetales direkte til det långivende kreditinstitut.

Den omtalte beboerbetaling pristalsreguleres med $\frac{3}{4}$ af den løbende inflation og udgør derfor over tid en stadig stigende del af den samlede ydelse på realkreditlånet. Den offentlige støtte falder i takt hermed for herefter helt at bortfalde, når beboernes egenbetaling svarer til ydelserne på de optagne lån – senest når lånet er fuldt tilbagebetalt. Beboernes betaling opreguleres i 35 år.

Huslejen nedsættes ikke ved lånets udløb, og en andel af de midler, der frigøres herved, indbetales løbende til Landsbyggefonden. Da Landsbyggefonden er en statslig selvejende institution, som er reguleret ved lov, og Landsbyggefondens midler anvendes bl.a. til en refusion af statslige udgifter til ydelsesstøtte til nybyggeriet (p.t. refunderes 25 pct. af denne), hvorved en del af støtten kan siges at blive tilbagebetalt til staten over tid. Landsbyggefonden anvender herudover de indbetalte midler

til at finansiere forskellige driftsstøtteordninger til fordel for problemramte boligafdelinger, jf. nærmere nedenfor. De resterende midler, der frigøres, skal indbetales til en dispositionsfond i boligorganisationen. Dispositionsfondens midler anvendes efter gældende regler til tilsvarende formål, som Landsbyggefonden yder støtte til.

Der eksisterer lovgivningsmæssig hjemmel for, at staten kan forlange, at ydelsesstøtten helt eller delvis bringes til ophør, såfremt ejendommens økonomi forbedres, eller ændrede forhold for byggeriet taler derfor, herunder at der indtræder en stigning i det almindelige lejeniveau. Denne mulighed er dog hidtil aldrig benyttet, jf. nærmere afsnit 1.1.6. nedenfor.

For ungdomsboliger kan stat og kommune tillige yde et særligt bidrag til nedsættelse af huslejen i nybyggede ungdomsboliger - *ungdomsboligbidrag*. Bidraget, som ikke er tidsbegrænset, ydes med et fast årligt beløb pr. m² bruttoetageareal. Beløbet udgør i 2008 158,-kr. pr. m² bruttoetageareal.

Staten kan på tilsvarende betingelser, som gælder for ydelsesstøtten, bringe udbetaling af ungdomsboligbidraget helt eller delvis til ophør.

Drift:

Udover de ovenfor nævnte støtteordninger gælder følgende driftsstøtteordninger.

- Skattefritagelse – de almene boligorganisationer er generelt fritaget for at betale selskabsskat.
- Støtte fra Landsbyggefonden i form af tilskud og lån på ikke markedsbestemte vilkår til nedbringelse af huslejen i problemramte boligafdelinger.
- Støtte fra kommunen i form af tilskud, samt lån og garantier på ikke-markedsbestemte vilkår til lignende formål, som fonden yder støtte til.

Den nævnte støtte gælder både for almene familie- og ungdomsboliger.

Om det enkelte støtteelementer bemærkes i øvrigt:

Skattefritagelsen gælder generelt for de omtalte organisationer, og den er ikke tidsbegrænset.

Landsbyggefondens driftsstøtteordninger skal bidrage til en opretning af boligafdelinger, der har fået problemer af økonomisk, social eller anden karakter. Ordningerne er reguleret nærmere i lovgivningen samt i administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri. Støtte bliver givet i form af lån, tilskud og ydelsesstøtte på det annuitetslån, som boligorganisationen optager i et kreditinstitut. Generelt gælder, at støtten bliver givet til formål, der ellers fuldt ud skulle finansieres af beboerne gennem deres huslejebetalinger. Boligorganisationen kan ikke anvende driftsstøtten til andre formål end dem, støtten er givet til.

De kommunale driftsstøtteordninger består hovedsageligt i en medfinansiering af de formål, som Landsbyggefonden yder støtte til.

1. Gennemførelsen af kommissionens beslutning

1.1 Overdragelse

1.1.1. Overdragelsens juridiske form

Boligorganisationernes formål og virksomhed er reguleret i lovgivningen (lov om almene boliger m.v.) samt i administrative forskrifter udstedt med hjemmel i denne lov.

1.1.2. De involverede virksomheder og det omfattede område

Følgende boligorganisationer (virksomheder) er omfattet af Kommissionens beslutning

- almene boligorganisationer (der ejer almene familie- og ungdomsboliger)
- selvejende institutioner (der ejer almene ungdomsboliger).

Almene boligorganisationer og selvejende institutioner kan også eje almene ældreboliger, men udlejning af disse boliger vurderes på linje med de kommunalt ejede og regionalt ejede almene ældreboliger som ikke omfattede aktiviteter, jf. afsnit 2 nedenfor.

Beskrivelsen nedenfor tager som nævnt indledningsvis udgangspunkt i de almene boligorganisationer.

Den almene boligsektor omfatter ca. 550.000 boliger, svarende til ca. 1/5 af den samlede boligbestand i Danmark på i alt ca. 2,7 mio. boliger.

1.1.3. Arten og varigheden af forpligtelserne til offentlig tjeneste

Boligorganisationerne hovedformål er ifølge lov om almene boliger at opføre, udleje, administrere, vedligeholde og modernisere byggeri, som er omfattet af lov om almene boliger (eller tidligere byggestøttelove).

Et af de centrale hensyn bag denne lovgivning er at sikre, at boligorganisationerne stiller et tilstrækkeligt antal boliger af en passende kvalitet og til en husleje, som er rimelig, til rådighed for befolkningsgrupper, der ellers vil have vanskeligt ved at skaffe en bolig på markedsvilkår.

Loven forpligter almene boligorganisationer til at udleje *almene familieboliger* til boligsøgende med et behov for en bolig af den pågældende art.

Udlejningen af ledige almene familieboliger skal som udgangspunkt ske efter en venteliste, der er åben for alle boligsøgende uanset indkomst. Ventelistesystemet er indført for at sikre et åbent og objektivi tildelingssystem.

Årsagen til, at alle boligsøgende kan komme i betragtning til en almen familiebolig, er ønsket om en alsidig beboersammensætning i de almene boligområder. Det har i over 50 år været et centralt hensyn i dansk boligpolitik, at man skal undgå stigmatiseret byggeri med en ensidig beboersammensætning, fordi det har en række uheldige følgevirkninger. Det er også dette hensyn, der i dag ligger bag indsatsen mod sociale og etniske ghettoer i de almene boligområder.

Vanskeligt stillede samfundsgrupper, der af økonomiske eller andre grunde er ude af stand til at skaffe sig en bolig på markedsvilkår, udgør *de facto* langt hovedparten af beboerne i den almene boligsektor, og denne del af befolkningen er da også som nævnt den helt centrale målgruppe for sektoren.

Boligorganisationerne er - i modsætning til de private udlejere - forpligtet til at give kommunen anvisningsret til mindst 25 pct. af de ledige almene familieboliger med henblik på at løse boligsociale opgaver i kommunen. Der kan aftales op til 100 pct. kommunal anvisningsret, hvilket er sket i nogle kommuner. Den kommunale anvisningsret er en undtagelse til ventelistesystemet, idet kommunerne anviser de ledige boliger efter en konkret behovsvurdering af den boligsøgende.

Almene ungdomsboliger skal udlejes til unge uddannelsessøgende og andre unge med et særligt behov herfor. Disse boliger udlejes således heller ikke med udgangspunkt i en venteliste, men på baggrund af en vurdering af behovet i hvert enkelt tilfælde. Kommunen har anvisningsret til almene ungdomsboliger i samme omfang som til almene familieboliger.

Den nævnte lovgivning indeholder herudover en række detaljerede regler/pligter vedr. organisationernes drift, herunder huslejeafsettelse, økonomi, regnskabsaflæggelse og beboerindflydelse mv.

Særligt om huslejeafsettelsen gælder, at denne er omkostningsbestemt - dvs. der må ikke opkræves højere husleje end de omkostninger, der er forbundet med driften af boligerne (balanceleje). Organisationerne er afskåret fra at oppebære en fortjeneste ved udlejningen af boligerne og fra at budgettere med et overskud (non-profit virksomhed).

Det offentlige fører tilsyn med, at boligorganisationerne overholder de fastsatte regler. Tilsynet er forankret i den kommune, hvor boligorganisationen eller afdelingen er beliggende. Kommunen kan bl.a. påbyde boligorganisationen at hæve eller nedsætte huslejen for at sikre overholdelsen af reglerne om balanceleje. Kommunen kan desuden, hvis det skønnes nødvendigt, sætte boligorganisationerne helt eller delvis under administration.

1.1.4. Arten af eventuelle eksklusive eller særlige rettigheder, virksomhederne har fået indrømmet

Der er en meget lang tradition for at yde offentlig støtte til ”socialt boligbyggeri” i Danmark. Det nuværende støttesystem har i hovedtræk været gældende siden midten af 1960`erne.

Den offentlige støtte til nybyggeriet ydes med henblik på at realisere den ovenfor nævnte målsætning, herunder navnlig at muliggøre en udlejning af passende boliger til en husleje, som byggeriets målgrupper kan betale.

Derudover gælder nogle supplerede driftsstøtteordninger, som tjener samme formål – dvs. at sikre en passende boligstandard til en rimelig husleje. De pågældende ordninger administreres primært af Landsbyggefonden, der anses for at være en selvejende statslig institution.

Både nybyggeristøtten og driftsstøtten er tidsbegrænsede ordninger i forhold til den enkelte boligorganisation.

Udover den nævnte støtte er organisationer med ansvar for ”socialt boligbyggeri” undtaget fra at betale selskabsskat. Denne ordning, som også har været gældende i en lang årrække, modsvarer – ligesom de øvrige støtteelementer – af de særlige forpligtelser, som påhviler boligorganisationerne, herunder forbudet mod at oppebære en fortjeneste i forbindelse med udlejningen, jf. pkt. 1.1.3. ovenfor. Skattefriheden er ikke tidsbegrænset.

De omtalte støtteordninger er nærmere beskrevet ovenfor i afsnittet om det danske støttesystem og i afsnit 2 nedenfor.

1.1.5. Parametrene for beregning, kontrol og revision af kompensationen

Den offentlige støtte til nybyggeriet beregnes med udgangspunkt i omkostningerne ved byggeriets opførelse (anskaffelsessummen).

Generelt gælder, at anskaffelsessummen ikke må overstige særligt fastsatte udgiftsrammer (et maksimumbeløb pr. m² boligareal).

Den offentlige støtte består af følgende elementer: Ydelsesstøtte til nedbringelse af ydelserne på det annuitetslån, som boligorganisationerne optager til finansiering af byggeriets anskaffelsessum, en garanti på en del af det nævnte lån, samt et særligt rente- og afdragsfrit lån (grundkapitallån), som ligeledes optages til finansiering af anskaffelsessummen. Den sidste del af anskaffelsessummen betales af beboerne selv i form af kontante beboerindskud.

Beboernes ydelser på annuitetslånet er i lovgivningen fastsat som en procentandel af den samlede anskaffelsessum. Den offentlige støtte til lånet udgør herefter forskellen mellem den fastsatte beboerbetaling og den resterende ydelse på dette.

Beboernes egenbetaling - og dermed den offentlige støtte - er fra starten fastsat på et niveau, som vurderes at være tilstrækkelig til at boligorganisationerne kan udleje boligerne til byggeriets målgrupper.

Beboernes egenbetaling opreguleres automatisk efter nærmere fastsatte regler. Den offentlige støtte falder i takt hermed for herefter helt at bortfalde, når beboernes egenbetaling svarer til ydelserne på de optagne lån – senest når lånet er fuldt tilbagebetalt. Beboernes betaling opreguleres i 35 år.

Hvis den offentlige støtte ikke blev givet, ville beboerne fra starten skulle betale den fulde ydelse på de lån, der optages til byggeriets finansiering. Dette ville medføre huslejer af en sådan størrelse, at lejlighederne ikke ville kunne udlejes til de nævnte målgrupper. Støtten er med andre ord ”øremærket” til huslejenedsættelse for beboerne.

Når det optagne lån er udløbet, nedsættes beboernes huslejebetaling ikke. 2/3 af de midler, som herved frigøres, tilbageføres til Landsbyggefonden/staten, som bl.a. refunderer en del af den statslige ydelsesstøtte til nybyggeri og i øvrigt støtter den almene sektor, hvorved midlerne fastholdes i sektoren. ”Kredsløbet” mellem boligorganisationen og Landsbyggefonden er nærmere beskrevet ovenfor i afsnittet om det danske støttesystem.

Den nævnte særlige (supplerende) driftsstøtte, som primært ydes af Landsbyggefonden, skal ses som en konkret ”nødhjælp” til organisationer, der enten har fået eller vurderes at kunne få væsentlige økonomiske og/eller sociale problemer med deraf følgende udlejningsvanskeligheder, som er så alvorlige, at de truer afdelingens fortsatte beståen. Også denne støtte er ”øremærket” til huslejenedsættelse for beboerne.

”Øremærkningen” betyder samtidig, at boligorganisationen ikke kan anvende den offentlige støtte til andre formål.

For ydelsesstøttens vedkommende sikres dette ved, at staten betaler støtten direkte til det långivende kreditinstitut. Kreditinstituttet har typisk pant i ejendommen og udbetaler lånet i takt med byggeriets opførelse.

For grundkapitallånets vedkommende påser boligorganisationens revisor i forbindelse med revisionen af byggeregnskabet, at lånebeløbet anvendes til at dække omkostningerne i forbindelse med byggeriets opførelse. Byggeregnskabet, som skal indeholde samtlige udgifter og indtægter i forbindelse med byggeriets opførelse, skal sammen med revisors påtegning indsendes til den kommune, som har givet tilsagnet om den offentlige støtte.

1.1.6. De foranstaltninger, der er truffet for at undgå og sikre tilbagebetaling af en eventuel overkompensation

Som nævnt ovenfor er støtten til nybyggeriet indrettet således, at byggeriet fra starten er ”født med en støtte”, der skal reducere beboernes betaling af ydelser på de lån, der optages til byggeriets finansiering. Støtten er således fra starten ”øremærket” huslejenedsættelser for beboerne. Samtidig reduceres den offentlige støtte automatisk over tid for helt at bortfalde efter en årrække, der svarer til det optagne låns løbetid.

Der foretages løbende tilpasninger af det generelle støtteniveau i det almene byggeri. Den nævnte tilpasning sker dog ikke i henhold til egentlige revisionsbestemmelser i lovgivningen.

Den omtalte lovgivningsmæssige opfølgning er medvirkende til at sikre, at der kun ydes den støtte, som er nødvendig og tilstrækkelig til at tilgodese boligorganisationernes formål og særlige forpligtelser.

Der er i lovgivningen krav om, at de almene boligorganisationer skal drive boligerne forsvarlig og effektivt. Der er endvidere krav om, at administrationsomkostningerne skal holdes på det lavest mulige niveau, samtidig med at beboernes interesser skal tilgodeses. Boligorganisationen er foruden den almindelige regnskabsmæssige revision underkastet særlige regler om forvaltningsrevision.

Boligorganisationernes revisor påser i forbindelse med sin gennemgang af boligorganisationens regnskaber, at disse særlige forpligtelser er opfyldt. Regnskabsmaterialet indsendes hvert år til gennemgang i den tilsynsførende kommune.

Disse regler er medvirkende til at forebygge økonomiske problemer i boligorganisationerne og dermed sikre, at den ydede støtte fortsat opfylder sit formål. Samtidig reduceres behovet for tilførsel af særlig driftsstøtte fra Landsbyggefonden. I den forbindelse bemærkes, at Landsbyggefonden

normalt kun yder driftsstøtte, hvis der er alvorlige økonomiske problemer, og hvis den tilsynsførende kommune medvirker økonomisk.

Da den offentlige støtte til nyt alment byggeri som nævnt fra starten er fastsat til et niveau, der er skønnet nødvendigt og tilstrækkeligt til, at boligorganisationerne kan leje boligerne ud til byggeriets målgrupper, da støtten videre er låst fast på et enkelt omkostningselement - nemlig byggeriets anskaffelsessum - og da støtten løbende aftrappes for derefter helt at bortfalde, opstår der ikke spørgsmål om "overkompensation" og dermed heller ikke om tilbagebetaling af støtte.

Der er i lovgivningen hjemmel til at bringe de løbende støtteudbetalinger (ydelsesstøtten) helt eller delvis til ophør, hvis ejendommens økonomi forbedres eller ændrede forhold for byggeriet taler derfor, herunder at der indtræder en stigning i det almindelige lejeniveau. Under tilsvarende betingelser kan kræves, at tilbagebetalingen af de rente- og afdragsfri lån, som er ydet i forbindelse med byggeriets opførelse (grundkapitallån), påbegyndes tidligere end forudsat. De nævnte muligheder for at regulere støttevilkårene er ikke hidtil udnyttet i praksis, dels på grund af den nævnte automatiske aftrapning af ydelsesstøtten, dels fordi ældre byggerier typisk har et større renoverings- og vedligeholdelsesbehov end nye byggerier, og disse arbejder skal betales af beboerne gennem stigninger i deres huslejebetalinger.

Til det samlede billede hører som nævnt også, at beboernes huslejebetaling ikke nedsættes, når annuitetslånet er udamortiseret (udløbet). I stedet indbetales 2/3 af de frigjorte midler til Landsbyggefonden.

1.2 Kompensationens størrelse

Om størrelsen af støtten - "kompensationen" henvises til bemærkningerne ovenfor.

Boligorganisationernes hovedformål er som nævnt at opføre, udleje, administrere, vedligeholde og modernisere byggeri, som er omfattet af lov om almene boliger (eller tidligere byggestøttelove).

Derudover kan boligorganisationerne ifølge den nævnte lov udføre begrænsede aktiviteter, som har en naturlig tilknytning til boligerne og administrationen af disse, eller som er baseret på den viden, boligorganisationen har oparbejdet gennem sin virksomhed (sideaktiviteter).

Der er udstedt et regelsæt, som udtømmende beskriver, hvilken accessorisk virksomhed (sideaktiviteter) boligorganisationerne kan udøve udover hovedvirksomheden.

For en række sideaktiviteter gælder, at disse skal indgå i særlige sideaktivitetsafdelinger, der er økonomisk uafhængige af boligorganisationen og af boligafdelingerne. Der skal aflægges særskilte regnskaber for disse afdelinger, og der er fastsat en række særregler for disse sideaktivitetsafdelinger. Hovedsigtet er at sikre, at økonomiske mellemværender mellem boligorganisationen og de nævnte afdelinger foregår på markedsbestemte vilkår.

For visse sideaktiviteter gælder skærpede krav, idet disse kun må foregå i selvstændige selskaber (et aktieselskab eller anpartsselskab), der er skattepligtige. Boligorganisationens indskud i disse selskaber skal ske efter markedsøkonomiske investeringsprincipper med henblik på at opnå en

normal forrentning af de investerede midler. Selskaberne er fuldt skattepligtige. Hovedsigtet med disse regler er at undgå konkurrenceforvridning.

For enkelte sideaktiviteter, der enten ligger meget tæt på boligorganisationens kerneaktiviteter (hovedformål) uden dog at være kerneaktiviteter, eller har et meget begrænset omfang, stilles ikke krav om udskillelse hverken i en særlig afdeling af boligorganisationen eller i et selvstændigt, skattepligtigt selskab.

Både den tilsynsførende kommune og boligorganisationens revisor skal påse, at boligorganisationen ikke udøver andre aktiviteter end de tilladte hoved- og sideaktiviteter, samt overholder de særlige regler om økonomisk adskillelse af sideaktiviteter, der overvejende er af kommerciel karakter, fra boligorganisationens øvrige aktiviteter.

1.3. Overkompensation

Som nævnt ovenfor er den offentlige støtte til nybyggeri indrettet således, at der kun ydes den støtte, der er nødvendig, for at boligorganisationerne kan varetage deres boligsociale forpligtelser. Systemet overvåges løbende.

Den løbende offentlige støtte aftrappes automatisk over en årrække for derefter helt at bortfalde, hvorefter der løbende indbetales til Landsbyggefonden, der bl.a. refunderer en andel af den statslige ydelsesstøtte til nybyggeri.

Således som støtteordningen konkret er tilrettelagt, opstår der således ikke spørgsmål om ”overkompensation” og dermed heller ikke om tilbagebetaling af støtte.

Der er som nævnt fastsat regler, der sikrer, at de konkrete boligorganisationer ikke anvender støtten til andre formål end huslejenedsættelser for beboerne.

1.4. Overvågning og årlige rapporter

Der henvises til besvarelsen af pkt. 1.3 ovenfor.

2. Anvendelsesområde og statistiske oplysninger om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

Vedhæftede tabel 1 og tabel 2 indeholder en række statistiske oplysninger om de støtteordninger, der som tidligere nævnt er omfattet af Kommissionens beslutning fra 2005, jf. afsnit 1.1.2. og afsnit 1.1.4.

Nybyggeri o.l.:

Det fremgår bl.a. af tabel 1, at der i årene 2006 og 2007 er blevet givet tilsagn om offentlig støtte for henholdsvis i alt 896,4 mio. kr. og for i alt 105,4 mio. kr. til byggeri af almene familie- og almene ungdomsboliger. Årene 2006 og 2007 var af forskellige årsager atypiske. I 2006 blev der

givet mange tilsagn til byggeri af almene boliger, medens der i 2007 blev givet usædvanligt få tilsagn. Derfor er gennemsnittet for årene 2002 – 2005 tillige medtaget i tabellen.

I de samlede beløb ovenfor er ikke medtaget almene ældreboliger, herunder plejeboliger. Målgruppen for denne boligtype er ældre og personer med handicap, og ordningen vurderes bl.a. af denne grund at kunne sidestilles med ”sociale sikringsordninger”, der ikke er omfattet af statsstøtteregele.

Værdien af kommunale garantier til de lån, som de almene boligorganisationer optager, er ikke medtaget i tabellen. De nævnte garantier er nærmere beskrevet ovenfor i afsnittet om det danske støttesystem.

Støtte til en række ordninger, som er ophørt, men hvor løbende støtte stadig udbetales i henhold til tidligere støttetilsagn, er heller ikke medtaget i oversigten. Disse ordninger udfases over tid – typisk i forbindelse med, at de realkreditlån, hvortil støtten ydes, udamortiseres (udløber). Som eksempler herpå kan nævnes ungdomsboliger ejet af selvejende institutioner, som har fået støttetilsagn efter den tidligere byggestøttelovgivning.

Udover den ovenfor nævnte ordning vedr. almene ældreboliger gælder yderligere nogle støtteordninger, som heller ikke vurderes at være omfattet af statsstøtteordningen, og som derfor heller ikke fremgår af tabel 1.

Det drejer sig om følgende ordninger:

- Friplejeboliger – ejet af private bygningsejere/organisationer. Ordningen sidestilles med ”sociale sikringsordninger” på grund af målgruppen (plejekrævende ældre).
- Byfornyelse, herunder navnlig renovering af bygninger mv. - ejet af private ejere/udlejere. Støtten skal sikre borgerne gode, sunde og tidssvarende boliger. Formålet med denne lovgivning er således af social/sundhedsmæssig karakter (dvs. en aktivitet af ikke-økonomisk karakter).

Tabel 1: Støtte til nybyggeri mv. ydet af stat og kommuner i 2006 og 2007.

	2006	2006	2006	2007	2007	2007	Gns. 2002- 2005 ⁶⁾
Støtteordning	Mio. kr.	Antal boliger	Støtte pr. bolig i 1000 kr.	Mio. kr.	Antal boliger	Støtte pr. bolig i 1000 kr.	Mio. kr.
Familieboliger ¹⁾	751,7	1.575	476,6	80,1	185	433,0	1.131,1
Ungdomsboliger ¹⁾	122,7	459	267,4	0,3	1	252,4	130,8
Renovering af ungdomsboliger ¹⁾	23,0			25,0			59,6
I alt	896,4			105,4			1.321,5
Ældreboliger ^{1) 2)}	3.309,5	7.886	419,7	92,8	236	393,1	1.612,4
Servicearealtilskud til ældreboliger	235,7			24,0			173,0
Total	4.441,6			222,2			3.106,9
Landsbyggefonden ³⁾	- 2.138,0			- 35,0			-1.706,8
Nettoudgift	2.303,6			130,2			1.400,1
Boligydelse, almene boliger ⁴⁾	4.817,2	193.000	25,0	4.915,6	190.000	25,9	4.424,8
Boligsikring, almene boliger ⁵⁾	1.542,3	122.000	12,6	1.490,1	120.000	12,4	1.345,2

Noter:

- 1) Støtten vedrører almene boliger ejet af almene boligorganisationer og selvejende institutioner. Støtten består af ydelsesstøtte og grundkapitalindskud. Ydelsesstøtten er opgjort, som om den ville være blevet udbetalt i tilsagnsåret som et engangstilskud. Grundkapitalindskuddet er skønsmæssigt fordelt på boligtyper.
- 2) Støtten vedrører ældreboliger ejet af almene boligorganisationer, kommuner, regioner samt selvejende institutioner.
- 3) Landsbyggefondens bidrag er opgjort, som om det ville være blevet udbetalt i tilsagnsåret som et engangstilskud
- 4) Boligydelse (direkte støtte til beboerne) til pensionister i almene boliger udgør 59,4 pct. af de samlede udgifter til boligydelse. Det er antaget, at antallet af personer i almene boliger udgør samme andel af samtlige personer, der modtager boligydelse.
- 5) Boligsikring (direkte støtte til beboerne) til personer i almene boliger udgør 57,7 pct. af de samlede udgifter til boligsikring. Det er antaget, at antallet af personer i almene boliger udgør samme andel af samtlige personer, der modtager boligsikring.
- 6) Fordelingen på boligtyper er foretaget skønsmæssigt.

Drift:

Som nævnt suppleres de nævnte ordninger af særlige driftsstøtteordninger, der primært administreres af Landsbyggefonden.

Det fremgår af tabel 2, at Landsbyggefonden i årene 2006 og 2007 har ydet i alt henholdsvis 879,3 mio. kr. og 1.055,3 mio. kr. i støtte til almene boligafdelinger. Almene boligafdelinger kan bestå af både almene familie-, ungdoms- og ældreboliger. De udbetalte beløb til de førstnævnte to

boligtyper - der som nævnt er omfattet af Kommissionens beslutning - er derfor noget mindre end de anførte tal.

Kommunerne kan yde driftsstøtte til lignende formål som Landsbyggefonden. Støtten ydes typisk som en kommunal medfinansiering af projekter, som støttes af Landsbyggefonden. Det vurderes, at der er tale om et yderst begrænset støttebeløb.

Tabel 2: Støtte til almene boligafdelinger ydet af Landsbyggefonden i 2006 og 2007.

Mio. kr.	2006	2007
Udlån		
Driftslån ¹⁾	131,0	122,1
Lån til frikøb af hjemfald	19,9	14,2
Udbetalinger		
Driftssikring ²⁾	0,5	0,4
Beboerrådgivere	14,5	14,8
Kapitaltilførsel mv.	174,8	262,8
Huslejesikring ³⁾	138,6	146,4
Huslejebidrag	136,1	132,2
Huslejestøtte (§ 91a)	0,0	8,1
Social og forebyggende indsats	0,0	32,9
Ydelsesstøtte, renovering	263,9	321,4
Udlån og udbetalinger i alt	879,3	1.055,3

Noter:

- 1) I forbindelse hermed er der ydet driftslån fra kommunerne på 18,1 mio. kr. i 2006 og 2,6 mio. kr. i 2007.
- 2) I forbindelse hermed er der ydet driftssikring fra staten på 0,9 mio. kr. i 2006 og 0,8 mio. kr. i 2007 samt fra kommunerne på 0,5 mio. kr. i 2006 og 0,4 mio. kr. i 2007 i henhold til tidligere tilsagn.
- 3) I forbindelse hermed er der ydet huslejesikring fra staten på 14,9 mio. kr. i 2006 og 13,7 mio. kr. i 2007 i henhold til tidligere tilsagn.

Kilde: Landsbyggefondens årsrapport 2006 og 2007.

Individuel boligstøtte:

Udover de ovenfor nævnte støttemuligheder er der i lov om individuel boligstøtte fastsat regler om individuel boligstøtte til beboerne.

Støtten ydes i form af lån til betaling af beboerindskud i alment byggeri og tilskud til betaling af den løbende husleje. Støtten er afhængig af den boligsøgendes indkomst og udbetales direkte til den enkelte lejer med henblik på at reducere dennes husleje. Der kan også ydes individuel boligstøtte til lejere i andre boligformer, herunder til beboere i rent private udlejningsejendomme. Boligstøttereglerne har karakter af at være en social sikringsordning, der skal medvirke til at sikre økonomisk dårligt stillede adgang til boligmarkedet. Denne form for støtte ydes direkte til beboerne og ordningen vurderes af samme grund at falde uden for EU's statsstøtteregler.

De offentlige udgifter til individuel boligstøtte til personer i almene boliger fremgår af tabel 1, under punkterne *Boligydelse, almene boliger* og *Boligsikring, almene boliger*.

Medens de ovenfor nævnte støtteordninger generelt nedsætter huslejen for beboerne i den pågældende boligafdeling, ydes den individuelle boligstøtte til nedsættelse af huslejen for de beboere, hvis husstandsindkomst ligger under nærmere fastsatte indkomstgrænser. De forskellige støtteordninger medvirker således hver på sin måde til at sikre, at boligerne kan betales af byggeriets målgruppe - og til en alsidig beboersammensætning i alment byggeri og dermed til at undgå segregering og ghettodannelser på boligmarkedet.

B. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler

Indledende bemærkninger

Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde. Baggrunden for denne antagelse er, at det danske sundhedsvæsen er offentligt styret, og de offentlige udgifter til sundhed finansieres over skatterne. Den enkelte borgers økonomiske status, tilknytning til arbejdsmarkedet eller personlige forsikringsmæssige forhold har i Danmark ingen betydning for adgangen til det offentlige sundhedsvæsens ydelser.

Sygehusydelserne tilbydes vederlagsfrit. Der er således ikke i Danmark inden for det offentlige sygehusvæsen tale om en aktivitet, hvor brugeren (patienten), en sygekasse eller et forsikringsselskab betaler en modydelse i form af brugerbetaling, som modsvarer den leverede hospitalsydelse.

I det følgende beskrives hovedtrækkene af det danske sundhedsvæsen, hvorefter der følger et par bemærkninger i relation til Kommissionens beslutning af 28. november 2005.

Det danske sundhedsvæsen i hovedtræk

Det offentlige danske sundhedsvæsen består af hhv. den primære og sekundære sundhedssektor.

Den primære sundhedssektor består af:

- De privatpraktiserende sundhedspersoner under den offentlige sygesikring (alment praktiserende læger, praktiserende speciallæger, fysioterapeuter mfl.)
- De kommunale sundhedsordninger: hjemmesygeplejen, den kommunale tandpleje og de forebyggende sundhedsordninger

Den sekundære sundhedssektor består af sygehusvæsenet.

Det offentlige danske sundhedsvæsen finansieres over skatterne. Den enkelte borgers økonomiske status, tilknytning til arbejdsmarkedet eller personlige forsikringsmæssige forhold har ingen betydning for adgangen til sundhedsvæsenets ydelser.

Staten har ansvaret for på landsplan at fastlægge de overordnede sundhedspolitiske værdier og mål for det offentlige sundhedsvæsen. På den baggrund foretager Folketinget den retlige regulering af sundhedsvæsenets forhold i form af lovgivning m.v., ligesom sektorens økonomi - gennem årlige økonomiaftaler - er underlagt en overordnet samfundsmæssig styring. De statslige myndigheder øver herudover – i samspil mellem regioner, kommuner og andre parter på området – indflydelse på sundhedsvæsenets udvikling gennem aftaler, rådgivning, oplysningsvirksomhed m.v.

Regionerne har ansvaret for driften af sygehusvæsenet og administrationen af den offentlige sygesikring. Regionerne står således for langt den største del af virksomheden inden for det samlede offentlige sundhedsvæsen. De enkelte regionsråd prioriterer indsatsen og fastlægger det lokale serviceniveau inden for rammer, der er fastsat i lovgivningen m.v.

Kommunerne varetager på sundhedsområdet først og fremmest hjemmesygeplejen, børne- og omsorgstandplejen og en række sundhedsordninger for børn og unge. Endvidere løser kommunerne enkelte administrative opgaver for sygesikringen, som udstedelsen af sygesikringsbeviser. De

enkelte kommunalbestyrelser prioriterer ligeledes indsatsen og fastlægger det lokale serviceniveau inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen m.m.

Driftsmæssigt er sundhedsvæsenet organiseret enten som offentlige institutioner og klinikker eller som liberale erhverv, der drives med offentlige tilskud efter overenskomst med de offentlige myndigheder.

Sygehusvæsenet består i hovedsagen af regionalt ejede sygehuse. I henhold til sygehusloven skal regionerne yde vederlagsfri behandling ved sit sygehusvæsen. Udover på regionernes egne sygehuse ydes der vederlagsfri behandling ved visse private non-profit specialsygehuse, jf. sundhedslovens § 79, stk. 2. Som led i løsningen af sine opgaver kan en region samarbejde med andre regioner og indgå overenskomst med private institutioner som led i opgaveløsningen, jf. sundhedslovens § 75, stk. 1 og 2. I visse tilfælde kan der endvidere gives tilladelse til vederlagsfri behandling i udlandet.

Omvendt ejer og driver udbydere i primærsektoren – praktiserende læger, tandlæger, fysioterapeuter m.fl. – selv deres klinikker, men finansieres i varierende grad af regionerne efter overenskomsterne mellem den offentlige sygesikring og de forskellige faggruppers organisationer. Disse sundhedspersoner er således private erhvervsdrivende, der honoreres efter centralt forhandlede overenskomster af regionerne for varetagelse af en væsentlig del af det regionale sundhedstilbud.

Den offentlige sygesikring yder vederlagsfri lægehjælp hos alment praktiserende læger og ved speciallæger samt yder tilskud til en række andre ydelser. Undtaget herfra er alene det begrænsede antal personer, der har valgt den særlige sikringsordning (sygesikringsgruppe 2).

Der findes ikke i dansk sundhedslovgivning eller i EU en definition eller en entydig forståelse af, hvilke behandlinger der skal ske på sygehus. Den lægefaglige udvikling og udviklingen af medicinsk udstyr indebærer, at der til stadighed arbejdes på afgrænsning/udlægning af hospitalsopgaver til (special)lægepraksis.

Bemærkninger i relation til Kommissionens beslutning

Det er de danske myndigheders opfattelse, at finansieringen af de offentlige sygehuse i Danmark ikke kan betragtes som statsstøtte eller kompensation for offentlig tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Der er tale om tjenesteydelser, som ikke kan anses for omfattet af statsstøttere reglerne i artikel 87. Som følge heraf ses Altmark Trans-dommen og Kommissionens beslutning af 28. november 2005 ikke at omhandle forhold svarende til finansieringen og organiseringen af det offentlige sygehusvæsen i Danmark.

I Danmark er sygehusdrift helt overvejende en skattefinansieret offentlig egenproduktion inden for det regionale system. Sygehusydelserne tilbydes som nævnt vederlagsfrit, idet brugeren (patienten) ikke betaler en modydelse i form af brugerbetaling.

De regionale sygehuse tilhører regionerne og finansiering af sygehusenes drift sker direkte via den enkelte regions budget. Der er ikke tale om nogen overførsel af økonomiske midler fra én juridisk person til en anden, ligesom budgettets bevilling til sygehusdrift ikke kan betragtes som en kompensation.

På indtægtssiden i de regionale budgetter indgår tilskud fra staten i form af generelle bloktilskud. Disse tilgår imidlertid de respektive regioner som sådan og dermed ikke de regionale sygehuse som øremærket statsstøtte til sygehusdrift.

I Kommissionens beslutning redegøres der bl.a. for beregning af ”kompensationens størrelse”, ”rimelig fortjeneste” og ”kontrol med overkompensation”. Det fremgår heraf, at en rimelig forrentning af (egen)kapital er et moment, som skal tillægges vægt. Disse begreber giver imidlertid ikke i en dansk kontekst mening, hverken i forhold til de regionale sygehuse eller til regionerne som sådan, idet ingen af disse har nogen (egen)kapital, som skal forrentes med henblik på hospitalsdrift, og idet finansieringen af sygehusenes drift ikke anses for kompensation.

Ministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at medlemsstaterne i medfør af EF-Traktatens artikel 152, stk. 5, har ansvaret for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling.

I lyset af ovennævnte bemærkninger er det Danmarks vurdering, at der ikke i Danmark findes ordninger for kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitalet, som er omfattet af Kommissionens beslutning af 28. november 2005.

C. Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavne

Bornholms Lufthavn

Bornholms Lufthavn er en regional kategori D lufthavn beliggende på øen Bornholm. Lufthavnen er ejet af den danske stat nærmere bestemt Statens Luftfartsvæsen (SLV), som ligeledes er ansvarlig for driften af lufthavnen. Lufthavnen modtager årligt et driftsstøttebeløb via Finansloven.

Det fremgår af Kommissionens beslutning af 13. juli 2005 om anvendelse af bestemmelserne i EF-Traktatens art. 86, stk. 2, at lufthavne i kategori D (regionale lufthavne med under 1.000.000 passagerer årligt), der har til opgave at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, er fritaget for forpligtelsen til forudgående anmeldelse. Den kompensation der ydes for offentlig tjeneste, og som udgør statsstøtte anses ifølge beslutningen for at være forenelig med fællesmarkedet, forudsat at visse betingelser er opfyldt.

I Kommissionens retningslinjer for finansiering af lufthavne og statslig startstøtte til luftfartsselskaber, som opererer fra regionale lufthavne (2005/C 312/01) henvises ligeledes til fritagelsen for at anmelde kompensation til kategori D lufthavne som anført i Kommissionens beslutning af 13. juli 2005.

Der er i den forbindelse i overensstemmelse med ovenfor nævnte Kommissionens retningslinjer af 28. november 2005 samt Kommissionens beslutning af 13. juli 2005 udarbejdet en aftale mellem SLV og Bornholms Lufthavn om forpligtelser til offentlig tjeneste på Bornholms Lufthavn. Kontrakten vedr. kompensationen til Bornholms Lufthavn er gældende fra 1. januar 2007 og løber indtil udgangen af 2011.

Det fremgår af aftalen, hvilke forpligtelser lufthavnen pålægges. Det fremgår endvidere, hvorledes kompensationen fastsættes, og at den ikke må overstige, hvad der er nødvendigt for at dække omkostningerne ved at opfylde forpligtelserne. Kompensationen reguleres årligt pr. 1. januar.

Med henblik på at sikre, at Bornholms Lufthavn ikke overkompenseres, er det fastsat i aftalen, at lufthavnen har pligt til at tilbagebetale eventuel overkompensation, såfremt den overstiger 10 %. I forbindelse med overvågning og opfølgning på eventuel overkompensation har SLV til enhver tid fuld adgang til alle økonomiske data, hvilket gør det muligt at følge omkostningsudviklingen samt sikre, at der ikke foregår ulovlig krydssubsidiering. Det er Rigsrevisionen der reviderer SLVs regnskab og dermed også Bornholms Lufthavns regnskab. Bornholms Lufthavns årsrapport indgår som en del af SLVs årsrapport.

Bornholms Lufthavn i 2006 fik en økonomisk kompensation på mio. kr. 15,8. I 2007 udgjorde kompensationen 21.300.000 kr. I 2008 er kompensationen fastsat til 21.287.000 kr. Den store forskel mellem 2006 og 2007 fremkommer som følge af ændring af bevillingsprincip i 2007, idet Staten overgik til omkostningsbaseret bevilling.

Odense Lufthavn S.m.b.a. og Sønderborg Lufthavn A/S

Odense Lufthavn S.m.b.a. ejes af Odense, Nordfyns og Kerteminde Kommune og drives som et kommunalt fællesskab. Sønderborg Lufthavn drives af aktieselskabet Sønderborg Lufthavn A/S, som bl.a. ejes af Sønderborg Kommune.

I forbindelse med Kommunalreformen i 2005 (hvor amterne blev nedlagt) blev det besluttet, at staten i en overgangsperiode på 4 år (2007 -2010) skulle overtage amtslige tilskud til Odense og Sønderborg Lufthavne.

Begge lufthavne er kategori D lufthavne med beskeden passagertrafik, jf. nedenstående tabel.

Passagerer på større offentlige, betjente danske lufthavne efter passagerkategori, lufthavn og tid					
	2003	2004	2005	2006	2007
PASSAGERER I ALT, 1000					
LUFTHAVNE IALT	21 039	22 566	23 781	24 729	25 890
Sønderborg	65	64	62	65	74
Odense	..	..	..	0	0
Kilde: Statens Luftfartsvæsen. Større lufthavne er lufthavne med rutepassagerer eller med mindst 50.000 flyoperationer årligt.					

Amts-/statstilskud til lufthavnene 2006-2008:

	Odense Lufthavn	Sønderborg Lufthavn
2006 (Amterne)	3,2 mio. DKK	1,5 mio. DKK
2007 (Staten)	3,2 mio. DKK	1,5 mio. DKK
2008 (Staten)	3,2 mio. DKK	1,5 mio. DKK

Tilskuddet er fastsat på et niveau svarende til det amtslige tilskud i 2004. Det vil sige tilskuddet ikke er udmålt efter trafikomfang, og der stilles heller ingen eksplicitte krav om modydelse. Det må dog antages, at hvis Odense Lufthavn lukker i perioden 2007 - 2010 eller sælges, bortfalder det statslige tilskud.

D. Kompensation for offentlig tjeneste i form af søtransport

Generelle bemærkninger

Det er det danske Transportministeriums (Trafikstyrelsens) opfattelse, at der på nuværende tidspunkt ikke findes ordninger i Danmark om overdragelse af offentlig tjeneste i form af søtransport, som er omfattet af Kommissionens retningslinjer.

Trafikstyrelsen administrerer i øjeblikket tre kontrakter om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse inden for færgetransport. Trafikstyrelsen har ikke ydet kompensation for offentlig tjeneste indenfor de i artikel 2 nævnte kategorier. Begrundelsen for, hvorfor kompensationen ikke udgør statsstøtte er den, at Trafikstyrelsen gennemfører EU-udbud i forbindelse med overdragelse af kontrakten om offentlig tjeneste. Idet størrelsen af kompensationen således bliver konkurrenceudsat i hvert enkelt tilfælde, betales der derfor ikke mere kompensation end nødvendigt.

Bestemmelserne i artikel 4 i Kommissionens beslutning er indarbejdet, dog således, at ingen af kontrakterne tildeler operatøren særlige eller eksklusive rettigheder. En af disse kontrakter undergår i øjeblikket et EU-udbud.

Det er Trafikstyrelsens opfattelse, at konkurrencen i forbindelse med udbuddene af kontrakterne, der alle er indgået efter et EU-udbud, har sikret, at der ikke sker overkompensation. Fordi kontrakter er indgået efter en udbudsprocedure, er der ikke indarbejdet en bestemmelse i kontrakterne, der kan bevirke tilbagebetaling af overkompensation, da dette som nævnt ikke burde kunne forekomme.

Det kan i øvrigt oplyses, at alle kontrakter om samfundsbegrundede færgetransport overholder cabotageforordningen, jf. Rådets forordning nr. 3577 af 7. december 1992 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlemsstaterne (cabotagesejlad). Heraf følger, at kontrakterne er indgået uden forskelsbehandling af EF-redere, at alle EF-redere har haft adgang til den kompensation der gives for den givne ydelse, ligesom kontrakterne i overensstemmelse med cabotageforordningen, er indgået for en begrænset periode på højst 6 år.

For så vidt angår færgetrafik, har Trafikstyrelsen i 2006 ydet 158 mio. kr. samlet i kompensation, og i 2007 158,6 mio. kr. Trafikstyrelsen forventer at betale 159,2 mio. kr. samlet set i 2008.